

Izjava, izvemši pondeljek, veak d... Uredništvo: ulica sv... knjižnica... se pošilja uredništvu... knjižnica... JANA - Jugos...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtica, zahvale, poslanice in vabilja po L. —, oglasi denarnih zavodov mm po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročena in reklamacije se pošiljajo izključno uprav' Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Debate o narodni milici

General De Bono je bil v času umora poslanca Matteottija generalni ravnatelj javne varnosti. Njegovo obnašanje povodom tega zločina je izzvalo ostre kritike štom vse države. Javnost je imela namreč vtis, da je bil ta mož, ki mu je bila poverjena skrb za javni red v državi, kriv, da so se mogli nekateri zločinci odločiti za nekaj časa roki pravice. Glas javnega ozkovaljenja je bil tako silen, da se je moral De Bono umakniti s tega mesta. General De Bono pa je bil obenem tudi zapovednik »dobrovoljne milice za javno varnost«. In zopet je vpraševala javnost, ali je taka oseba primerna za vodstvo te naprave, ako naj služi tistim namenom, ki so izraženi v nje imenu. Odgovor se je glasil zopet: ne, ni primeren. Opozicijski tisk je zahteval, naj pride na to mesto nepristranski, ustavi zvest general.

Istočasno je prodrlo na odločilnih mestih stališče, da je treba razmerje milice napraviti vojski opredeliti v zmislu, da se milica uvrsti v ustavne oblike. Vnanji znak za to je bila zaprisega članov milice dne 28. oktobra, vsled česar je bila tudi ta poslednja podrejena disciplinarnim določbam vojske. S tem je prišel trenutak, ko je postal položaj generala De Bono kot poveljnika milice nevzdržljiv. Bil je razrešen tudi te službe in imenovali so ga za guvernerja Somalije v Afriki, kamor pa ni še odšel.

Protifašistiški tisk se je tedaj živahno bavil z vprašanjem, ali pomeni ta uvrstitev milice tudi nje notranjo preuredbo. In opozicijski tisk je trdil, da ne pomeni tega, marveč da ostane vse pri starem. V podkrepitev te svoje trditve se je opozicija sklicevala na poslovilno pismo, ki ga je pisal ministrski predsednik Mussolini generalu De Bono. Zlasti je protifašistiški tisk opozarjal na stavek v rečenem pismu: »Tvoji nasledniki bodo morali ubirati poti, na katere si ti pokazal«.

V pismu, ki ga je pisal Mussoliniju, je rekel De Bono, da je narodna milica nekaj povsem različnega od vojske, ker ima drugačen sestav in tudi druge naloge, ki jih mora vršiti le milica. »Izročam ti — je pisal De Bono — 150 legij, ki vse pričakujejo tvojih mišljajev za blaginjo in veličino Italije«.

Mussolini pa mu je odgovoril, da je milica zelo resna stvar in je nedotakljiva. Milica da ne izgubi nikdar svoje svojstvenosti in svojega duha! Milica je pred vsem in izključno — prostovoljna. To zadostuje, da se razlikuje, individualizira in da ima čisto poseben položaj.

Ti dve pismi sta izzvali živahne razprave v javnih glasilih, v opozicijskih pa zelo ostre komentarje. Pri tem pa se je sprožilo neko drugo pomembno načelno vprašanje: ali je milica sploh potrebna?

Opozicijski tisk je razvijal te naloge: Milica polaga prisego kralju, vrhovnemu čuvarju zakonov in reda. Kralj se poslužuje vojske ne le za vojno, marveč tudi za vzdrževanje reda v deželi. Za druge namene ne potrebuje kralj nobene oborožene sile. Potem prihaja opozicijski tisk /do zaključka, da mora biti uvrstitev milice sama osebi razumljiva in da bi morala biti ponos vojske. Zato se je odločno upr mnenju generala De Bono, češ da je milica različna od vojske, ker ima drugačen sestav in drugačne naloge, ki jih mora vršiti le ona. Istotako se je opozicija upr naglašanju Mussolinija, da milica ne izgubi nikdar svoje svojstvenosti in svojega duha.

Opozicija trdi: Milica polaga prisego kralju. Njena morata biti na srcu blaginja in mir v državi, radi česar je revolucija nezmožljiva! Mussolini pa je pisal generalu De Bono, da je milica nedotakljiva in potrebna že kot čuvarica oktobrske revolucije. Navzkrižje med stališčem Mussolinija in stališčem opozicije je na dlani in kričeče.

Dalje argumentira opozicija: Milica polaga prisego kralju. Ta more želeti le miru med državljani in ti kličejo po miru že dolgo, glasno in nujno. Mussolini pa pravi, da je milica vedno pripravljena za naskok in zahteva od nefasistiških državljanov, naj se vdajo popolnoma. Govori torej — naglašuje opozicijski tisk — o teh poslednjih, kakor se govori o sovražnikih!

Zlasti je zbedel opozicijo v oči stavek v pismu generala De Bono Mussoliniju: Izročam ti 150 legij, ki čakajo sedaj na tvoje mišljaje! Opozicija pa trdi, da se ima milica, čim je uvrščena v vojsko, pokoriti le kralju in od njega postavljenu poveljstvu vojske.

Iz tega navzkrižja v sodbi o nalogi milice je izhajala opozicija hude očitke na naslov gospoda Mussolinija. Očita mu, da je ustvaril milico kot pretorijance v svoje varstvo in svoje namene. Zato prihaja do zaključka: če ima biti milica taka, kakor si jo mislila ministrski predsednik Mussolini in general De Bono, ni potrebna za državo in naj se kar odpavi!

Novi francoski poslanik na poti v Rim GENOVA, 2. Danes dopoldne se je peljal skozi Genovo v brzovlakcu Pariz-Rim novi francoski poslanik za Italijo g. René Besnard. Na postaji ga je pozdravil francoski konzul.

Seja poslanske zbornice

Proračun za kolonije sprejet. — Pričetek razprave o proračunu ministrstva za javna dela.

RIM, 2. Predsednik, on. Rocco, je otvoril sejo poslanske zbornice ob 15. uri. Po pričitanju zapisnika se oglasi k besedi on. Fontana, ki je rekel, da mu je on. Mussolini očital, da je malomaren, ker ga ni bilo na sobotni seji, na kateri je bilo na dnevnem redu njegovo vprašanje glede priseljevanja v Francijo. On. Fontana izjavi, da so vsi poslanci pričali, da se je redno udeleževal parlamentarnega dela; sicer pa se je v soboto nahajal na rednem dopustu in radi tega bi njegovo vprašanje lahko odpadlo. Predsednik potolaži on. Fontano, češ da nihče ne dvomi o njegovi pridnosti. Ni pa res, da z odsotnostjo vprašatelja odpade tudi vprašanje, ki ga je stavil vlad.

On. Acerbo predlaga, naj zbornica izreče sožalje družini bivšega poslanca barona Genaro Sardi, ki je umrl sinoči. Predlog je sprejet. On. Alessandro Sardi je sin pokojnika.

Nato so bili sprejeti proračuni za posamezne kolonije, naker se je pričela razprava o proračunu ministrstva javnih del.

Senat proslavi Puccinija

Novo zdravilo proti malariji

RIM, 2. Na današnji seji senata se je vršila proslava pokojnega Puccinija. Prej je priseljevo več novih senatorjev, med njimi tudi Facta in Segre. Ko je pričel predsednik Tomaso Tittomi govoriti o Puccinijevi smrti, so vstali vsi senatorji in ministri. Sen. Tittomi je izjavil, da ne bo popisoval življenja Puccinija; saj je njegovo življenje dobro znano vsakemu Italijanu. Prosvetni minister on. Casati izrazi v imenu vlade sožalje.

Nato je notranji minister on. Federzoni odgovoril senatorju Grassiju na vprašanje, zakaj se ni vlada bolj pobrižala za neko novo zdravilo proti malariji, o katerem toliko pišejo časopisi. Vlada ni smatrala za umestno, da sestavi poseben odbor za preiskavo tega zdravila, ker država že razpolaga z uradi, ki jim je namen, da proučujejo zdravstveno stanje in vse, kar je s tem vprašanjem v zvezi. Sicer pa je tudi mednarodni odbor, ki ga je imenovalo Društvo narodov za pobijanje malarije, ugotovil, da je kinin še vedno najzdatnejše zdravilo proti malariji.

Seja je končala ob 17. uri. Prihodnja seja jutri ob 11. uri.

Državni podtajniki pri kralju

RIM, 2. Danes ob 10.30 je kralj sprejel v avdijenci na Kvirinalu državne podtajnike, ki mu jih je predstavil državni podtajnik v ministrskem predsedstvu, on. Suardo. Državni podtajniki so izrazili kralju svojo naklonjenost in vdanost. Kralj se je dolgo mudil z njimi ter se zelo zanimal za življenje v posameznih pokrajinah. Za kraljem je sprejela državne podtajnike tudi kraljica.

Konferenca za ureditev raznih vprašanj med nasledstvenimi državami

RIM, 2. Danes se je pričelo tretje zasedanje rimske konference, ki je bila sklicana z ozirom na določbe samtgermanske in triansonske pogodbe, da se poravnajo še nerešena vprašanja med nasledstvenimi državami bivše avstro-ogrske monarhije, v kolikor se ta vprašanja tičejo pomanjkljivosti pogodb in zadeve avstrijsko-ogrske poštne hranilnice. Sejo je otvoril minister markiz Negrotto, želeč, da bi konferenca srečno dosegla svoj smoter, kar je v interesu vseh nasledstvenih držav. Nato je govoril romanski poslanik Aleksander Lhaovary, ki je predlagal, naj se izvoli markiza Negrotto za predsednika konference. Njegov predlog je bil sprejet.

Pogreb uglednega novinarja

RIM, 2. Danes dopoldne se je vršil pogreb novinarja Cesare Sobrero, ki je bil dopisnik »Stampe« in sodruinik pri mnogih drugih listih. Pogreba se je udeležilo veliko število tovarišev - novinarjev in uglednih politikov kakor Bonomi, Soleri, Amendola, Anile, Paratore Pasqualino Vassallo ter ravnatelj »Stampe« sen. Frassati. Na trgu Barberini so se poslovili v lepih besedah od pokojnika gen. Bencivenga, comm. Nesti, comm. Rocco, on. Soleri, sen. Frassati, comm. Cortina in comm. Meoni. Govornikom se je zahvalil pokojnikov nečak Mario Sobrero.

Truplo Puccinija v Milanu

MILAN, 2. Danes ob 17. je prispel iz Bruselja vlak s truplom skladatelja Jakoba Puccinija. Vlak je bil okrašen z mnogimi vencii, ki so jih poslali iz vseh krajev prijatelji pokojnika. Na kolodvoru je pričakovalo vlak veliko število občinstva, sorodniki pokojnika in razne mestne osebnosti. Mons. Nava je blagoslovil krsto, naker so bili zemski ostanki v spremvodu prenešeni v žalno opremljeno cerkev S. Fedele, kjer so krsto položili na mrtvaški oder, ob katerem je gorelo 200 sveč. Krsto čuvajo sorodniki, intimni prijatelji Puccinija in duhovniki. Jutri popoldne se bo vršil pogreb, katerega se udeležijo nadškof ter zastopniki vojaških in civilnih oblastev.

Sožalje belgijskega kralja Puccinijevi ženi

BRUSELJ, 2. Ob priliki smrti skladatelja Giacomo Puccinija je belgijski kralj Albert poslal pokojnikovim ženi naslednjo brzojavko: Kraljica in jaz se pridružujemo bolesti vaše družine, ki je bolel italijanskega naroda, kateri je zgubil enega izmed svojih najslavnjših mojstrov. To nesrečo je iskreno občutil tudi belgijski narod. — Italijanski poslanik se je zahvalil zunanjemu ministru Hymansu za udeležbo pri pogrebu velikega skladatelja.

Praznik narodnega ujedinjenja v Jugoslaviji

Demonstracije v Zagrebu.

BEograd, 2. Medtem ko se je praznovanje narodnega ujedinjenja po vsej državi vršilo z vso svečanostjo, poročajo iz Zagreba, da je prišlo tam do protidržavnih demonstracij.

ZAGREB, 2. Praznik narodnega ujedinjenja so včeraj proslavili oficijelni faktotji, dočim je bilo meščanstvo, ki je prožeto republikanstva, popolnoma apatično. Le na javnih in državnih poslopih so vihrale zastave. Drugače so bile zagrebške ulice popolnoma puste in brez zastav. Pred univerzo je 8 akademskih klubov priredilo včeraj dopoldne protestno skupščino proti prosvetni politiki ministra Prišičevića, zlasti proti vpkopjiviti nekaterih zagrebških vseučiliških profesorjev, tako rektorja dr. Polića. Protestno zborovanje je bilo na vrtu pred univerzo, ker so v avli prepovedane vse dijaške skupščine. Na zboru je govorilo pet govornikov. Ko je med zborovanjem mimo prikorakala vojska, so začeli republikanci in komunisti kritični: »Živela republika! Doli vojska!« Nasprotno so dijaki nacionalisti demonstrativno prirejali velike ovacije vojski, vzključajoč: »Živel kralj! Živela vojska!« Ker se je bilo bati, da pride do krvavih spopadov med obema taboroma, je policija končno shod razgnala. Bilo je 7 demonstrantov aretiranih. Večja skupina dijakov je nato priredila ovacije vpojenim profesorjem, a demonstracije pred stanovanjem trgovskega ministra dr. Šurmina. Proti večeru je prišlo do manjših spopadov med Orjunaši in Hanaovci.

Obtožbe poslanca Lovrekovića proti Radiću

Kako je Radić ogoljufal hrvatskega kmeta

BEograd, 2. Politična javnost osveča veliko pozornost dogodkom v Radićevi stranki. Danes nastopa Radićev disident in ustanovitelj hrvatske seljačke stranke Lovreković s konkretno obtožbo proti Stjepanu Radiću. V daljšem manifestu navaja Lovreković fakta, kako je znal Stjepan Radić goljufati hrvatskega seljaka. Stjepan Radić je napravil prvo prevaro z ustanovitvijo takozvane seljačke tiskarne. Ta tiskarna je bila posvečena propadu. Kmetom so se ponujale delnice te tiskarne in nekateri kmetje so morali plačati tudi visoke mence. Drugič je Stjepan Radić kmeta prevaril z zbiranjem doneskov za takozvani »votilni fond«. V ta fond so se stehale visoke svote, a nikdar ni bil objavljen točen račun. Radić je s tem fondom gospodaril po svoji volji. Lovreković je večkrat zahteval polaganje računov, toda Radić je to vselej odklonil. Radić je razdal na vse strani velike svote. Dr. Novčanin je Radić iz tega volilnega fonda izplačal za Slovenijo 125.000 kron. Radićeva soproga je enkrat iz tega fonda dohila za svojo rabo 50.000 K in enkrat si je gospa soproga izposodila iz fonda 300.000 K. Iz tega fonda je jemala samo gospoda! Na kmetov račun so Radićevi gospodje lepo živeli. Člani stranke so morali dostikrat trpeti sami svoje stroške za volilne shode, dočim so Radić in njegovi ožji prijatelji na nesramen način manipulirali s strankinim denarjem. Radić poslance ni poslal v Beograd, da bi se tam borili za pravice hrvatskega kmeta, še manj, da se doseže sporazum s Srbi, marveč poslal jih je v Beograd, da mu prinesejo denar, poslal jih je v Beograd kakor hlapce, da mu služijo denar.

Lovreković tudi dalje pojasnjuje, kako je s III. boljševiško internacionalo. Brez vsakega pravega odobrenja je Radić zapisal hrvatskega seljaka v tretjo boljševiško internacionalo. Ko so temu nekateri nasprotovali, je Predavec govoril, kako se mora družba popreje postaviti na druge socialne temelje. Strašna je politika, ki jo vodi tajno Stjepan Radić. Ne vodi politike hrvatskega kmeta, nego politiko boljševizma pod masko kmečkega gibanja.

Pred kmetno razmejitvijo med Italijo in Jugoslavijo

Poset jugoslovenske kraljevske dvojice v Rimu

BEograd, 2. Danes je bil eden najznačilnejših dogodkov prihod italijanskega poslanika generala Bodrero iz Benetk oziroma Rima v Beograd. Vse dopoldne so bila posvetovanja italijanskega poslanika z jugosl. zunanjim ministrom.

Koikor se danes iz političnih krogov, se ima med dr. Ninčevićem in poslanikom vse potrebno ukreniti, da se razmejitveno vprašanje v Sloveniji v najkrajšem času reši.

Obojestransko je bila izražena želja, da se to vprašanje mirnim putem in obema strankama v korist reši in likvidirajo še ostala sporna vprašanja.

Kakor gre obenem v glavnem tudi za to, da jugoslovenska kraljevska dvojica oficijelno začetkom prihodnjega leta poseti italijanskega kralja in kraljico v Rimu. Za ta sprejem se izdeluje točno opredeljen program.

Politični krogi pripisujejo posetu jugosl. kraljevske dvojice zelo velik političen pomen.

Litvinska vlada podala ostavko

RIGA, 2. Vlada, kateri je predsedoval Zamuelis, je podala danes ostavko radi navzkrižja, ki je nastalo med centromom in levico glede ureditve socialnega zavarovanja.

Ugoden potek trgovinskih pogajanj med Rusijo in Nemčijo

MOSKVA, 2. Dopisnik agencije Rosta je imel razgovor s predsednikom ruske delegacije Ganeckijem glede poteka trgovinskih pogajanj med Rusijo in Nemčijo. Ganecki je izjavil, da se pogajanja nadaljujejo z veliko naglico, ker se je nemška delegacija pokazala pripravljeno, da prekorači tudi najhujše ovire, in ker so tudi politični odnosi med obema državama kar najboljši. Ruska delegacija je stavila konkretne predloge za ureditev trgovinskih operacij z ozirom na dejstvo, da je v Rusiji v veljavi državni monopol na trgovino z inozemstvom. Vprašanje pobiranja carin ni še rešeno. Ganecki je ob zaključku izrazil prepričanje, da bo izid pogajanj ugoden.

Reforma učiteljšč na Čehoslovaškem

Teoretična in praktična naobrazba učiteljev na visokih šolah.

PRAGA, 2. Že dolgo časa se vrši med čehoslovaškimi učitelji ljudskih in meščanskih šol pokret za visokošolsko naobrazbo. Do sedaj so se čehoslovaški učitelji izobraževali na učiteljskih, kojih študij traja štiri leta. Predpogoj za vstop v prvi letnik učiteljskega študija so štiri razrede srednje šole. Po maturi na učiteljsku in dvoletni praksi polagajo učitelji usposobnostni izpit, a učitelji meščanskih šol še naknadne izpite iz strokovnih predmetov, ki jih predavajo. S tem zastarelim avstrijskim sistemom učiteljske naobrazbe česki učitelji niso nikakor zadovoljni. Sedaj pa je prišel čas, da se ugodni njihovim zahtevam po posebnih pedagoških zavodih. Komisija prosvetnega ministrstva je izvedla načrt, po katerem se bodo učitelji meščanskih šol teoretično in praktično izobraževali na visokih šolah. Uvedejo se pedagoške akademije, na katerih bodo univerzitetni profesorji predavali o filozofiji, psihologiji, pedagogiki in didaktiki. Za ostale predmete se postavijo lektorji. Posebna novost teh pedagoških budo praktične šole za vežbanje. Na te akademije se bodo sprejeli absolventi srednjih šol, a študij bo trajal najmanj leto dni. Po enem letu položi kandidat izpit ter nastopi svojo učiteljsko službo. Po enoletnem učiteljevanju pa položi definitivni izpit. Za učitelje meščanskih šol je predpisano še eno nadaljnje leto visokošolskega študija. Ti kandidati se prepuščajo k definitivnemu izpitu šele po triletni praksi na meščanskih šolah. — Ako se ta reforma učiteljstva uzakoni, bo velike važnosti za ves učiteljski naraščaj v Čehoslovaški.

Komunistični prevrat v Estonski ponesrečen

Krvavi policijski boji med uporniki in vojaštvom

BERLIN, 2. Glasom brzozajavnih poročil so estonski komunisti skušali s silo odpraviti sedanje vlado. Včeraj zjutraj so oborožene tolpe komunistov zavzele z napadom glavni kolodvor ter skušale zavzeti vsa javna poslopja. Na mnogih mestih je prišlo do hudih policijskih bojev med uporniki in redarstvom. Na obeh straneh so se rabile strojne puške in ročne bombe. V borbo je poseglo tudi vojaštvo, ki je še tekom predpoldne pregnalo upornike s kolodvoru in nekaterih javnih poslopij. V bližini kolodvoru je bil ubit prometni minister Kark. Mnogo oseb je bilo ubitih in ranjenih. Oborožene tolpe upornikov so vdrlje v ječe, da osvobodijo tovariše, ki so bili obsojeni pri zadnjem velikem procesu proti 149 komunistom. Nato so vdrlj v vladno palačo in parlament. V boju z uporniki, od katerih so mnogi nosili vojaške obleke, so se posebno odlikovali gojenci vojaške šole; rešili so tudi nekatere častnike, ki so jih speče ujeli komunisti ter jih odvedli pred kolodvor, da bi jih postreljali. Izgube upornikov niso znane; od vojaštva in redarstva je padlo 18 mož, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Dosedaj je bilo aretiranih okoli 70 komunistov, ki so bili takoj predani vojnemu sodišču. Vlada je proglasila preki sod in poverila neomejeno oblast generalu Leidormerju, ki je odredil strogo preiskavo. Upor je popolnoma udušen. Povod oboroženemu uporu je dala baje stroga razsodba v znanem procesu proti 147 komunistom, od katerih je bilo 81 ob-

tožencev obsojenih skupno na 820 let ječe, 39 pa jih je bilo obsojenih na dosmrtno prisilno delo. Razen tega je med komunisti vzbudilo veliko ogorčenje dejstvo, da je bil, kakor znano, komunistični poslanec Jan Tromp dne 24. novembra obsojen na smrt in naslednji dan ustreljen. Po zadnjih poročilih so imeli uporniki pravzaprav le namen osvoboditi obsojene tovariše.

HELSINGFORS, 2. Iz Revala poročajo: General Leidormer je naznanil v zbornici, da je tekom včerajšnjih izredov padlo 5 častnikov, trije kadeti, dva vojaka in pet policistov; 5 častnikov, 7 kadetov in 3 vojak pa so bili težko ranjeni. Ranjenih, vstevši civiliste, je okoli 50; štirje civilisti so bili ubiti.

Francija skuša urediti svoje dolgove

Pogajanja z Združenimi državami

PARIZ, 2. Agencija »Havas« poroča iz Washingtona, da se je sestala komisija za ureditev dolgov. Komisija je proučila rezultate razgovora med Mellonom in francoskim poslanikom Jussurandom. Francoska vlada ni sicer še stavila konkretnih predlogov, toda na vsak način želi, da bi čimprej prišlo do rešitve, ki bi zadovoljila obe državi. Jussurand je Mellonu natančno razložil, koliko bi mogla Francija plačati.

V kratkem se zopet sestane komisija za ureditev dolgov. Nato bo Mellon sporočil Jussurandu sklepe komisije. Ameriški listi poročajo, da je Francija zaprosila predvsem za znižanje obrestne mere. Na ta način bi se dolg Francije zelo zmanjšal.

Obletnica kancelarja Marxa

Uspehi Marxove politike

BERLIN, 2. Ob priliki obletnice vladanja kancelarja Marxa posvečajo listi dolge kolone kritiki njegove politike. »Germania«, glasilo centra, t. j. Marxove stranke, pravi, da je Nemčija pod Marxovo vlado pričela zopet igrati vlogo, ki ji gre kot političnemu in gospodarskemu faktorju. Radi tega je imel Marx največji uspeh od vseh popovnih ministrskih predsednikov.

»Vossische Zeitung« trdi, da se nemški narod zaveda uspeha Marxove miroljubne politike. Tudi razpoloženje med volilci kaže, da so Nemci že obsodili politiko ekstremistov, ki bi spravili državo v propad, ako bi prišli na krmilo. Drugi listi zopet naglašajo dejstvo, da se je Marx odločno postavil na stran republikancev.

Silno neurje v Nici

Mestni nasadi hudo poškodovani — 60 oseb ranjenih

NICA, 2. Včeraj popoldne se je s silnim viharjem razpršila nad mestom velika vodena tromba, ki je pridrvela z morske strani od zapada. Neurje je trajalo sicer le par minut, a je povzročilo veliko škodo, posebno v mestnih nasadih. Mnogo starih palm v vrtu kralja Alberta in na sprehajališču »Angležev« je bilo izruvanih in polomljenih. Vihar je prevrčal kočije, avtomobile in ljudi; z velike lope je odtrgal streho, ki se je zrušila. K sreči je neurje razsajalo le na površini približno enega kvadratnega kilometra. Vsega skupaj je bilo ranjenih kakih 60 oseb, od katerih je 27 prišlo iskati pomoči v bolnišnico. Vse so pa le lahko poškodovane. Smrtih žrtev ni bilo.

Angleško-nemška trgovinska pogodba podpisana

LONDON, 2. Vest, da bo danes popoldne podpisana angleško-nemška trgovinska pogodba, se potrjuje.

LONDON, 2. Danes ob 16. uri je bila podpisana angleško-nemška trgovinska pogodba.

Predsednik dolnje zbornice izvoljen

LONDON, 2. Danes se je sestala dolnja zbornica, da izvoli predsednika. Izvoljen je bil enoglasno prejšnji predsednik Whitley.

Zbornica se sestane zopet jutri. Na jutrišnji seji bodo poslanci prisegli.

DNEVNE VESTI

O prepovedi slovanskih dramatičnih predstav

O prepovedi slovanskih dramatičnih predstav piše glasilo pobabljencev in bojevnikov »La Frontiera«: »Ne poznamo točno pomembnost tega ukrepa. Na vsak način ima namen trpičenja in je vreden, da ga pridružimo onemu, ki je nalagal dvojezičnost slovanskih listov in ga je hitro umaknil prednik gr. uff. Moronija. Velika vojna se je vojvala in je bila dohlebna, da se pokopajo časi Avstrije, ne pa, da se obnavijo. Če so slovanske predstave včasih služile za demonstracije, sovražne italijanski državi, je to na svobodo, da postopa proti osumljenim, ne pa da se prepovedujejo tudi tiste, ki so zakonite kulturne manifestacije vsakega ljudstva, vstevši slovanskega in drugodnega v mejah Italije«.

Ta sodba in obsodba se pokriva popolnoma s našo, a je tem večje pomena, ker prihaja od tistih, ki so prešli svojo dragoceno kri za italijansko državo in ki so pravi in resnični tvorci zmagel gospod Mussolini? Ali se mu ne zdi, da zahtevajo od njega ugled države, načelo pravčnosti in ideja narodne s. oboda, da nemudoma razveljavi tiisti skrajno odločni ukrep tržaške prefektura? Ponavljamo na ves glas: krivica se mora nemudoma popraviti!

Naše življenje in javni organi

Nedavno je priobčil »Der Landsmann« poročilo, kako so v Pusterski dolini (v Poadižju) aretirali štiri mirne državljane ter je opozoril, kako se ponavljajo taki slučaj in vznemirjajo ljudstvo. Oblast je zaplenila rečni list. Z ozirom na zaplembo je »Landsmann« primerjal to postopanje s strelodvom, ki naj napelje strel v — sosedno hišo. To je odgovornost za zlo, ki ga ustvarja tako postopanje, naj se zvali na nemško glasilo. Ta primer velja tudi pri nas za postopanje proti našim državljanom. S tem postopanjem ogorčajo ljudstvo brez vsakega veljavnega razloga. Bog ne daj pa, da bi kdo mislil, da so krivi dotični organi Krivda pader na društva sama in njih voditelje. V tej smeri se je gibalo tudi utemeljevanje gospoda tržaškega prefekta, v katerem je naq prim. dr. u. Wilfanu opravičeval prepoved naših predstav.

V oni naslednjih številkih razpravlja »Der Landsmann« o vprašanju, kdo pravzaprav kaži mir in red. Obenem stavlja oblastvom vprašanje: ali res mislijo, da s takim postopanjem dosežejo svoj namen? V raznih krajih Poadižja — tako piše — so se res pripetili neprijetni dogodki z varnostnimi organi. Najbolj upravičena zahteva prebivalstva je, da se pride takim škakanj v ožem. Mazi pa je — vprašuje — odpomoci v tem, da se prepovedujejo listi, ki naznanjajo take žalostne dogodke in razprave.

ljajo o njih? Mami se z zapleno tista (v našem slučaju prepovedjo predstavi) odpravljajo...

Iz tržaškega življenja

Smrtina nesreča v koprski kazalnici. Jetrnik padel v podzemski vodnjak in utonil. V veliki kazalnici v Kopru se je včeraj predpoldne pripetil žalosten dogodek.

Iskrila samomor radi nevarne bolezn svojih mater. Ob dramatičnih okoliščinah si včeraj jutraj vzela življenje 28-letna zasebnica Marija M., stanujoča v ulici G. Gatterij št. 71.

Peč, ki ni hotela več služiti. Včeraj jutraj se je pripetil v ljudski šoli v ulici Mazzini dogodek, ki je povzročil med tamšnjimi učenci pravcato paniko.

Na podlagi teh ugotovitev moramo reči, da je tudi prepoved predstave posledica takih pogojev. Tu je izvor, ne pa v naših družinah, najmanj pa v našem ljudstvu!

Leplj ukazi — grda dejanja. V Lonjerju imajo ob nedeljah v neki gostilni javen in vsakemu pristopen ples. Tako je bilo tudi minulo nedeljo.

Iz urada polit. društva „Edinost“ v Trstu. Volilci Od 1. do 15. t. m. je rok za vlaganje reklamacij za one, ki niso vpisane v volilni seznam.

Smrt novinarja. Včeraj ob 13. uri je umrl na Kontovelju g. Jože Pertot, po poklicu novinar. Pokojnik je bil delj časa urednik „Dela“.

Telefonski promet med Trstom in Sušakom. Tukajšnja uprava pošte in brzojava naznaja: Od 1. decembra dalje so dovoljeni telefonski pogovori med Trstom in Sušakom preko Reke.

Svetovnanke opozarjamo na nocojnjo predavanje, ki bo ob 7.30 v otroškem vrtcu. Govoril bo zdravnik o „Slabokrvnosti“.

Sportno-izobrn krožek pri Sv. M. Magd. Pevci so naprošeni, da se zberejo danes ob 8. svečer v društvenih prostorih. Priporočila so skrbnost in polnoobčutnost.

Plesne vaje. Javljamo prizadetim, da se plesne vodenje ne bodo vršile plesne vaje v športni dvorani — Akademiki.

mesto da bi se skušal opravičiti in oprati sedaj po dovršenem svojem odposlanstvu, položili lepo svojo roko na srce in užival penzijo za svoje delovanje.

Iz Tolmina: Gotovo slovanstva javnost v naših pokrajinah pogreša v teh dolgočasnih dnevih kako poročilo o našem komisarju Mraku. Nič strahu zanj! Še vedno prejema svojih 40 liric dnevno za komisarjevanje.

Štiri mesece je že preteklo, odkar so dobili odlikovanci pri gozdni razstavi v Tolminu diplome, pa medajic še vedno od nikoder ni. K. ino: Res, da popolnoma pogrešamo v naših gorah gledališča, predstave in druga podobna duševna zabavišča.

Fa šjo je imel pretekli teden volitve novega predsednika. Naš občinski zdravnik Bussi bi rad zasedel predsedniško mesto, pa je zmagala protistruja s svojim kandidatom Ferragattijem.

Iz Vipavske doline. Naš upravni aparat je res čuden stvar, katerega ne more razumeti večih najboljših poznavalec razmer. Vedno in vedno zadene človek, ki ima opraviti kjerkoli s kakšnim kradom.

Vesti z Goriškega ODGOVOR NA POPRAVEK IZ VOLČ. (Glej „Edinost“ št. 281, dne 23. nov.) V omenjeni nedeljski števec „Edinosti“ je objavil neki spodajpomen, popravilo prejšnjega poročila o varstvu dr. Marsana nad znanim nasilnežem in njegovo družbo, ki so napadli g. Edija Manfreda iz Volč in mu grozili z revolverjem, streljaje v zrak, češ da se on, dr. Marsan, ni družil z njimi.

Smesno se nam zdi, ko potom druge osebe izjavljate, da se niste družili z onimi elementi, da jih tako imenujemo z boljše oznake, ki so napadli prvič g. Hrvata iz Volč, s tem, da so vdrli ponoči v njegovo hišo in razbili vse šipe ter kar je prišlo pod roke — in drugič, ko so napadli hišo g. Manfreda v Volčah.

In ko se je bližala Vaša slava proti zatonu, ko ste videli popoln neuspeh Vašega prizadevanja, da bi razširili fašistovsko idejo med našim ljudstvom s takimi ljudmi, ki so kvarili ime poštenih, ki so uničili in oskrnili ugled Vašega delovanja in ko ste bili pred javnostjo že kompromitirani, ste izključili iz Vaše srede one ljudi, misleč, da bo s tem vse pozabljeno in da vam bo mogoče razširiti fašistovsko idejo.

PODLISTEK W. Collins: BREZ IMENA (181) Roman. Kuharica je poslušala ta govor, ki je bil večkrat pretrgan s kolcanjem, kakor da je v cerkvi, vendar pa ni odvrnila pogleda od upraviteljice.

Kuharica je poslušala ta govor, ki je bil večkrat pretrgan s kolcanjem, kakor da je v cerkvi, vendar pa ni odvrnila pogleda od upraviteljice. Gospa Lecount je opazila, da je kotičkaževa prepoved ozlovoljila in ustrašila gospa Vandstoneja, zato ga je prijazno nagovarjal, naj odpise.

Noel Vanstone je podpisal, ne da bi kaj rekel. Kotičkaž je pri tem ostro opazoval, nato se je podpisal kot priča in globoko vzdihnil ter zopet izpustil duha po žganju. Kuharica se je le težko odločila izpustiti iz oči gospo Lecount, naglo se je podpisala in zopet strelmela v upraviteljico, kakor bi se bala, da bo ta vsak hip potegnila na dan samokres in ga namerila nanjo.

znamak te in te vrste, kar da mora biti nemogoče. — Ljudje božji, ali vam ne zastane sapa ob taki modrosti državnih upravitnikov, kateri bi morali biti še veselji, da proda državna poštna uprava čim več znamk, a jim namesto tega to ni prav, najbrže radi tega, ker jim to povzroča preveč skrbi in dela in jih to spravlja iz ravnotežja v njihovi komoditeti?!

Plavje. Tu pri nas so raztegnili te dni električne žice čez naša polja. Vse je bilo radovedno, predvsem seveda otroci, ki kaj takega še niso videli. Nevarnost je velika, ker otroci celo plezajo na železne droge in hodijo gledat kovinske žice. Nevarnost za otroke je tem večja, ker so drogi slični onim, ki jih vidimo na Goriskem. Nimajo namreč nikake trnjeve žice — vsaj do sedaj — tako da je plezanje nanje za nerazume otroke zelo zapeljiva zabava.

Pristojna oblastva opozarjamo, naj poskrbita pri omenjenih družbah, da se drogi opremijo čim prej s trnjevo žico in da se prebivalstvo opozori tudi v slovenskem jeziku na nevarnost, tako da bodo starši vsaj znali za časa posvariti svoje otroke.

DAROVI Katalogarina L 10 za Sol. društvo. Za refekcijo šentjakobske šole je daroval g. Bratuž L 100. Denar izroččen blagajniku imevovane podružnice.

Pri poroki g. Ivana Ukmar z g.čno Albino Budal v Komnu 23. pr. m. nabrano L 25 za Sol. društvo. Za Magdalensko podružnico „S. D.“ daruje Marička in Fran Kodrič iz S. M. M. sp. 59 ker se nista mogla vdeležiti pogreba pok. teta Kristine Svare v Komnu Lit 25.

O priliki srebrne poroke Antonije in Josipa Benevolija pa se je nabralo 36.50 L in sicer polovico za imenovano podruž. Sol. društva — polovico za Dji. Matico. Za isto podruž. so darovali nadalje: Serdžin Mar. 5.— L ker se ni vdeležila „Martinovega večera“, Šrajn Jošpina in Kosmar Mar. vsaka po 5.— L za Božičnico — Slaviteljem vse najboljše — darovalcem srčna hvala!

Berzno poročila. DEVIZE. Amsterdam od 920.— do 935.—; Belgija od 115.— do 117.—; Pariz od 126.25 do 126.75; London od 106.70 do 106.90; New York od 22.92 do 23.02; Španija od 313.— do 318.—; Švica od 444.— do 446.—; Atene od 39.— do 41.—; Berlin od 543.— do 556.—; Bukarest od 11.25 do 12.—; Praga od 69.— do 69.35; Ogrska od 0.9005 do 0.9015; Dunaj od 0.0330 do 0.0330; Zagreb od 38.45 do 38.65. VALUTE. Avstrijske krome od 0.0315 do 0.0325; dinarji od 33.80 do 33.55; dolarji od 22.90 do 23.—; novi po 20 frankov od 91.— do 92.—; funt sterling od 108.60 do 108.80.

Mali oglasi

- HISNA od 16—18 let stara se išče za takoj. Via Timeus 7, III., desno. 1567
BABICA, diplomirana, sprejema noseče dnevno, govori slovensko. Tajnost zamajčna. Via Bosco 10, I. 1568
UCITELJ za hrvaščino se išče. Naslov: Premerl, Scorcola - S. Peter št. 142. 1569
PONUDBA. Prva mlekarska zadruga v Volčah prodaja svoje odlikovane centrifugirane (čajno) maslo najboljše vrste, katerega izdeluje od 25—30 kg na dan skozi celo leto. Ponudbe za leto 1925 se sprejemajo do 20. decembra t. l. Prva mlekarska zadruga Volče — Volzana. 1537
BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Via Chiozza 50, pritižje. 1564

S tužnim srcem naznanjamo vsem, da se je po dolgi in mučni bolezni naš nadvse ljubljeni sin, brat, gospod Jože Pertot novinar danes, ob 13. uri, preselil v večnost. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 4. t. m., ob 16. Žalni obiski naj se na izrecno pokojnikovo željo opustijo. KONTVELJ, 2. decembra 1924. Globoko potrti: Matija, oče. Lucija, mati. Anton, Ivo, dr. phil., Lojze, pomorski avijatičar v Livornu, bratje. Marija, Ana, sestre. Ana roj. Danev, nevesta.

TRGOVSKI POTNIK, z večeno prakso, zanjo žen več jezikov išče primerno mesto. Pomudbe pod »zane ljivo« na upravnistiho. 15554

UCITELJ za slovensčino se išče. P. Judbe pod »Priden« na upravnistiho. 1562

AMP Affineria Metalli Preziosi družba z om l. (29) Trst - Via Artisti 9 - Trst kupuje zlato, srebro, platin in srebrn denar

ZOBOZDRAVNIK Dr. LOJZ KRAIGNER specialist za bolezni v ustih in na zobeh. sprejema za vsa zobozdr. in zoboh. opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5.

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje kupuje Zlatarna ALBERT POVH Trst, Via Mazzini 46

Pohišstvo za dom Najfinije vrste.

Pohišstvo za urade Navadna in ameriška vrsta. Zamajčna katovost.

M. STEINER D. z. o. z. 12 TRST, Via Geppa 17 — Via Paulhana 1 (Vogal Piazza Stazione) Cene slonijo na velikem konsumu

ALOJZIJOV Povh urar in zlatar. Piazza Garibaldi 2, I. B. Tel. 3-29. Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Koristi vsakega je, da se prepriča o cenah.

Najvišje cene plačujem za K O Ž E kun, zlati, lisic, čihurjev, vider, jazbecov, mačk veveric, krto, divjih in domačih zajcev. D. WINDSPACH Trst, Via Cesare Battisti št. 10 IIL nadstr., vrata 16 (17) Sprejemajo se pošiljate po pošti.

Jože Pertot novinar danes, ob 13. uri, preselil v večnost. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 4. t. m., ob 16. Žalni obiski naj se na izrecno pokojnikovo željo opustijo. KONTVELJ, 2. decembra 1924. Globoko potrti: Matija, oče. Lucija, mati. Anton, Ivo, dr. phil., Lojze, pomorski avijatičar v Livornu, bratje. Marija, Ana, sestre. Ana roj. Danev, nevesta.

toliko trezen, da more ravno hoditi in razločno pisati, tedaj bo tudi dovolj trezen, da nas popelje do Dumfriesa. »Nikoli! Vi ste tuji tukaj, Lecount, vi ne poznate tukajšnjega ljudstva. Ti ljudje pijejo viski od jutrad o večera, najmočnejši viski, ki je žgan in ki deluje na možgane, kakor je dognano. Rečem vam, da se ne bom izpostavljal nevarnosti. Mene so vozili vedno le trezni ljudje.« »Torej potem se pejem sama v Dumfries?« »In me pustite tu, v tej hiši, po vsem, kar se je zgodilo? Ali morem jaz vedeti, da se moja žena ponoči ne povrne, in da ji ni bilo njeno potovanje le zvižaja, da me premoči? Ali nimate nobenega občutka, Lecount? Ali me morete zapustiti v mojem strašnem položaju? Tó je strašno! Prestrašno!« In jokaje se je vrjel v naslanjač ter pokrill obraz z robcem. Vzbuja je usmiljenje, ko se je zrušil pod težo dogodkov, ki so se navallili nanj od jutra do sedaj. Z napetostjo je sledil po zvilih stezah spletk, po katerih ga je vodila gospa Lecount, toda sedaj so ga moči zapustile in kotičkaž je ta rezultat pospešil. »Zelo sem žalostna, gospod,« je rekla gospa Lecount. »Prosim vas za božjo voljo, usmilite se.«

»Lahko greste,« je rekel on. Prezirno se je namrdala in šla. »Ne bomo vas dolgo zadrževali,« je rekla gospa Lecount kotičkažu. V teku pol ure ali še prej bo vse pripravljeno za pot.« Kotičkaž je prvič zapuščala njegova svečana resnoba. S skrivnostnim smehljajem se je po prstih približal gospe Lecount in rekel z vso ljubeznivostjo, ki jo je njegova osebnost zmogla: »Saj ne boste pozabili na pričo, ko boste plačali kotičkaža, milostiva?« S krulcišnim reženjem se je opotekel ter šel iz sobe, puščajoč za seboj duha po žganju. »Lecount,« je rekel Noel Vanstone, ko so se duri zaprle. »Ali sem prav slisal, ko ste rekli, da bo v poltri vse pripravljeno za pot?« »Da, gospod.« »Ali ste slepi?« To vprašanje je popremil z jeznim ceptanjem. Začuden ga je pogledala. »Ali ne vidite, da je ta nepridiprav pijan?« je nadaljeval vedno bolj razkačen. »Ali ni moje življenje nič vredno? Ali me hočete izročiti na milost in nemilost pijanemu kotičkažu? Za nobeno ceno se ne morem predati temu človeku v roke, in jaz se čudim, kako ste mogli kaj takega misliti, Lecount!« »No da, mož je pil, to je lahko opaziti in zaduhati, toda očitno je vjzen tega. In če je